

Bölüm 5

ALMAN VE FRANSIZ EKOLLERİNİN YAYLI ÇALGI TEKNİKLERİNE VE YAPISAL GELİŞİMİNE ETKİLERİ

İlker KÖMÜRCÜ¹

1. GİRİŞ

Yaylı çalgı ekolleri arasındaki ayrımlar genellikle iki noktada belirginleşmekte ve kendini belli etmektedir. Bu noktaların ilki yaylı çalgının çalınmasında ve çalışılmasında izlenen metot, yöntem ya da tekniktir. İkincisi ise müzik eserlerini seslendirilmesinde kabul edilen genel anlayıştır. Bir başka ifade ile okulun müzik anlayışı, bakış açısı ya da müziğe yaklaşım tarzıdır. Önceleri sadece belirli müzisyenlerin biçemlerini yansıtan bu müzik anlayışları on dokuzuncu yüzyılın sonlarından itibaren iletişim olanaklarının artması, kayıt teknolojilerinin gelişmeye başlaması ile etkinlik alanını arttırmış ve bölgesel olarak kabul görmeye başlamıştır. Bu yayılım 20. yüzyılın ortalarına değin sürmüş ve belli bir bölgenin müzik eserlerini icra etmede geçerli olarak gördüğü bakış açısı olan ekol anlayışı yaylı çalgılar alanında genel olarak kabul edilen bir kavram haline gelmiştir. Günümüzde yaylı çalgılara ilişkin metot, yöntem ya da teknikler bilimsel yöntemlerle incelenmeye ve değerlendirilmeye başlamışsa da köklü bir geçmişi olan yaylı çalgı ekollerinin etkinliği hala sürmektedir. Tarihsel süreçte yaylı çalgılarla ilgili yapılmış bilimsel araştırmalara bakıldığında çalışmaların daha çok keman üzerinde yoğunlaşmış olduğu görülmektedir. Ancak Curtin ve Rossing'in (2010) de belirttiği gibi keman için ortaya konan çalışmalar aslında viyola, viyolonsel ve kontrabası da içeren bütün aile için geçerli olmuş, literatürde sık sık keman ailesi olarak bahsedilmiştir. Bu çalışmada ortaya konulan bulgular keman üzerinden yapılmışsa da aslında etki alanı yaylı çalgılar olarak da tanımlanan keman ailesidir.

Carl Flesch, 1923 yılında yayımladığı *Keman Çalma Sanatı* adlı kitabında üç ekolden bahsetmektedir (2000). Bunlar: Alman Ekolü, Fransız Ekolü ve Rus Ekolü'dür. Ancak 20. yüzyılın sonlarına gelindiğinde yaşam tarzlarının ve eğitim süreçlerinin iç içe geçmesi nedeniyle herhangi bir ekolü bölgesel adlarla adlan-

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, ilkerkomurcu@gmail.com

Çalgı yapımı alanında yapılan araştırmalar, algısal eserlerin virtüözite düzeyindeki artış ve farklı sanatsal yaklaşımlar dönemin sanatçıları arasındaki sanatsal çatışmaları da ortaya koymaktadır. Ekoller kimi zaman iyi icracılar yetiştirmek için bir yöntem olarak varlıkları meşrulaştırmaya çalışırken aynı zamanda daha iyi müzikal ifadelere ulaşma çabaları bağlamında çalgıların yapısal özelliklerinde de değişimlere neden olmuşlardır.

Ekollerin sanat ortamına etkisi incelendiğinde büyük oranda virtüözitenin ilerletilmesine yönelik çabalar görülmektedir. Müzikal ifade açısından ileri düzeydeki eserlerin icrasındaki teknik yeterliliği sağlayabilmek için çalgıda gerekli yapısal değişimlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. Alman ve Fransız ekolleri, müzik anlayışına yönelik farklı tutumları nedeniyle diyalektik bir ilerlemenin de unsurları olmuşlardır. Keman yayının bugünkü formuna ulaşması, kemanda enelik kullanımı, ideal keman ölçülerinin belirlenmesi gibi pek çok yapısal değişikte ekollerin katkısının olduğu görülmektedir. Günümüzde belli ölçüde hala takip edilen bu ekoller sanat ortamına katkı sunmaya devam etmektedir.

KAYNAKLAR

- Curtin, J. & Rossing T.D. (2010). “Violin”. *The Science of String Instruments*. Ed. Thomas D. Rossing. Springer New York Dordrecht Heidelberg London.
- Flesch, C. (2000). *Art of Violin Playing*. Carl Fischer Music Publisher.
- Galamian, I. (1999). *Principles of Violin Playing and Teaching*. Shar Products Co.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Ve Yöntemi*. (15. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kawabata, M. (2004). “Virtuoso Codes of Violin Performance: Power, Military Heroism, and Gender (1789-1830).” *19th-Century Music*. 28, No. 2:89-107.
- Milsom, D. (2003). *Theory and Practice in Late Nineteenth-Century Violin Performance: An Examination of Style in Performance* Ashgate Pub Ltd.
- Neumann, F. (1969). *Violin Left Hand Technique*. Urbana, IL: American String Teachers Association. 1969), 8-9.
- Neumann, Frederick (1983). *Ornamentation in Baroque and Post-baroque Music*. Princeton.
- Pagliaro, M. (2017). *The String Instrument Owner’s Handbook*. Rowman & Littlefield.
- Roeder, Michael Thomas. (1994). *A History of the Concerto*. Portland, Oregon: Amadeus Press.
- Rummel, J.F. (1964). *An Introduction to Research Procedures in Education*. Second Edition. Harper and Row.
- Schueneman, B. R. (2004). “The French Violin School: From Viotti to Beriot”. *Notes*. 60 (3), 757-770. Music Library Association. Project MUSE veri tabanından alıntı tarihi: 18 Ocak 2019.
- Schwarz, B. (1958). “Beethoven and the French Violin School”. *The Musical Quarterly*. Vol. 44, No. 4: 431-447. Oxford University Press.

Sosyal Bilimler Araştırmaları I

- Slonimsky, N. (1991). “Kreutzer, Rodolphe”. *Baker’s Biographical Dictionary of Musicians*. New York: Schirmer Books.
- Spohr, L. (1832). *Violinschule*. Tobias Haslinger. Vienna.
- Stowell, R. (1985). *Violin Technique and Performance Practice in the Late Eighteenth and Early Nineteenth Centuries*. Cambridge University Press.
- Stowell, R. (2004). *The Early Violin and Viola a Practical Guide*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Todd, R.L. (2005). “Nineteenth-century Concertos for Strings and Winds.” *In The Cambridge Companion To The Concerto*. Ed. S. Keefe. 118-139. New York: Cambridge University Press.
- Yıldırım, A. ve ŐimŐek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara, ŐeĐkin Yayıncılık, 2003.
- Zorlu, B. (2015). *Fransız-Belĥika Keman Ekolü Ve Bu Ekolün 3 Büyük Temsilcisi Bériot, Vieuxtemps Ve Ysaye Üzerine Bir İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.